

Yksikön nimi Liutun päiväkoti
Yksikön johtaja Mari Sandström

Päivämäärä 31.8.2023

1. LIUTUN PÄIVÄKOTI

Poutvaarantie 4, 36240 Kangasala

Varhaiskasvatusyksikön johtaja:

Mari Sandström p. 050 395 6656
mari.sandstrom@kangasala.fi

Varhaiskasvatusyksikön apulaisjohtaja:

Maisa Sillanpää p. 050 387 6168
Maisa.sillanpaa@kangasala.fi

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja

Riikka Aaltonen, p. 050 303 0766, riikka.aaltonen@kangasala.fi

Lapsiryhmät:

YLÄKERTA 1-3vuotiaat

Pätkämäki p.050 5543532, patkamaki@kangasala.fi
Touhutörmä p.050 5543932, touhutorma@kangasala.fi

ALAKERTA 3-5vuotiaat

Reuhurinne p. 050 5543530, reuhurinne@kangasala.fi
Velmuvaara p.050 5543931, velmuvaara@kangasala.fi

2. Kehittämiskohteet

Varhaiskasvatuksen kehittämiskohde kaudelle 2023-2024 on

1. Jokainen lapsi saa tarvitsemansa tuen ja lapsen tarvitsema tuki tuodaan lapsen oppimisympäristöön

- o Henkilöstön osaamista vahvistetaan liittyen lapsen tukeen ja inklusion käsitteeseen
- o Inklusio- käsitteen yhteistä avaamista
- o toimiva yhteistyö Veo:n kanssa
- o Tuki näkyväksi:
 - o "tukitoukka" yläkerran pikkuhuoneen seinälle
 - o avataan, miten tukea omassa ryhmässä toteutetaan.

Liutun päiväkodin kehittämiskohteet kaudelle 2023-2024

1. Ryhmien välisen yhteistyön vahvistaminen

- o Yhteisöllisyyden vahvistaminen
- o Yhteiset SAK-ajat opettajilla ylä- ja alakerta
- o Seikkailupäivät
- o Yhteiset retket eri ryhmien välillä
- o Koko talon yhteiset tapahtumat
- o Spontaani yhteistyö ryhmien välillä

2. Huomaa hyvä - lasten ja aikuisten kesken

- o Positiivinen ilmapiiri
 - o aikuisten tehtävä luoda positiivinen ilmapiiri
 - o annetaan kaikille positiivista palautetta,
 - o huomataan myös pienet hyvät teot
- o autetaan toisia ryhmiä mahdollisuuksien mukaan, tarjotaan omatoimisesti apua
- o Aito läsnäolo – hyvä pedagoginen arki; jatkuva havainnointi
- o positiivinen pedagogiikka (positiivinen juoruilu)

3. Työhyvinvointi

- o tehdään vähemmän - ollaan enemmän
- o muistetaan kysyä toisiltamme, mitä kuuluu? (esim. tiimipalaverin alussa)
- o Tyhy-korjaamot
- o Tyhy-ryhmän toiminta

2. Toimintaperiaatteet

Toimintaamme ohjaa Kangasalan varhaiskasvatussuunnitelma, yksikön oma toimintasuunnitelma ja yksikön tiimisopimus. Liutun päiväkodissa käydyn arvokeskustelun pohjalta arjessamme haluamme korostaa seuraavia toimintaperiaatteita; turvallisuus, sensitiivisyys, kunnioitus, yhteisöllisyys ja hyvinvoiva lapsi. Toimintaperiaatteet ovat linjassa Kangasalan varhaiskasvatussuunnitelman arvojen kanssa.

Turvallisuus

Lapsella on oikeus hyvään ja turvalliseen lapsuuteen. Päiväkodissamme turvallinen arki syntyy takaamalla mahdollisimman pysyvä lapsi-kasvattajasuhde. Näin lapselle syntyy luottamussuhde häntä hoitavien aikuisten kanssa. Poissaolotilanteisiin järjestämme mahdollisuuksien mukaan tutut ja ammattitaitoiset sijaiset. Turvallinen arki edellyttää myös, että aikuisia on aina riittävästi suhteessa lasten lukumäärään. Ryhmien sisällä toimii pysyvät pienryhmät. Lapsiryhmissä on myös toistuva arjen rakenne ja aikataulut, jonka avulla myös lapsen on helppo ennakoida omaa arkeansa ja tapahtumia siinä.

Päiväkodissa on kaikkia koskevat yhteiset säännöt niin sisällä kuin ulkona. Aikuisen tehtävänä on huolehtia sääntöjen johdonmukaisesta noudattamisesta. Rajoista pidetään kiinni ja tilanteet viedään loppuun vertaissovittelumenetelmää apuna käyttäen. Kun lapsi tietää, mitä häneltä ja muilta odotetaan, arki on turvallista. Kolme tärkeintä sääntöä on:

1. Puhu kauniisti
2. Älä satuta
3. Anna työrauha

Aikuisen tehtävänä on myös tarjota turvallista syyliä ja läsnäoloa niitä tarvitseville. Tämä tapahtuu olemalla aidosti saatavilla koko päiväkotipäivän ajan. Havainnoimalla lapsia, opimme tulkitsemaan yksittäisten lasten tarpeita ja vastaamme niihin arjessa. Lapselle annetaan myös mahdollisuus kokeilla ja epäonnistua turvallisessa ympäristössä kannustaen ja positiivisesti kannatellen.

Lapsen turvallisuuden tunnetta lisää myös henkilöstön ja lapsen huoltajien yhteisymmärrys ja yhteistoiminta lapsen parhaaksi. Aloitamme yhteistyön ja luottamuksen rakentamisen jo ensimmäisestä kohtaamisesta aloituskeskustelussa.

Sensitiivisyys

Lapsella on oikeus tulla kuulluksi ja ymmärretyksi omana itsenään ja yhteisön jäsenenä. Tämä mahdollistuu, kun aikuiset ovat arjessa aidosti läsnä ja kuulolla sekä asettumalla lapsen tasolle. Lapsen kanssa keskustellaan vuorovaikutteisesti ja esitetään tarkentavia kysymyksiä, jotta lapsen oma ajatus ja näkökulma tulevat kuulluksi. Huomioidaan sensitiivisesti lapsen oma temperamentti ja rytmi. Tämä mahdollistuu, kun aikuinen antaa aikaa ja tilaa lapsen omalle pohdinnalle ja tavalle olla osallisena. Lapsen mielipiteitä ja ideoita arvostetaan ja ne ovatkin tärkeänä rakennuspalikkana arjen toimintaa suunniteltaessa. Pienryhmissä toimiminen mahdollistaa yksilöllisen huomioimisen ja keskustelun.

Lapsella on myös oikeus ilmaista tunteitaan ja mielipiteitään. Päiväkodissamme kaikki tunteet ovat sallittuja ja niille annetaan sekä tilaa että aikaa. Aikuinen on tukena ja kuulee lasta myös kiukun hetkellä. Lapsi kohdataan sensitiivisesti ja autetaan häntä käsittelemään pahaa oloa hänelle ominaisella tavalla. Lapsen oma rytmi huomioidaan asioiden käsittelyssä. Tilanteisiin palataan aikuisen johdolla, mikäli lapsi ei ole valmis heti käsittelemään pahaa oloaan.

Kunnioitus

Liutun päiväkodissa vaalimme ihmisten ja ympäristön kunnioittamista sekä kauniita käytöstapoja. Kasvattajien esimerkki on avainasemassa, kun opetellaan toisen ihmisen kunnioittavaa kohtaamista ja hyviä käytöstapoja. Ristiriitatilanteet ratkomme toistemme näkökulmia kunnioittaen vertaissovittelua apuna käyttäen. Kiusaamiseen puutumme välittömästi. Aikuisen velvollisuus on omalla esimerkillään kohdella kaikkia tasa-arvoisesti ja oikeudenmukaisesti. Korostamme toisen koskemattomuuden kunnioittamista ja empatiataitojen opettelua.

Opettelemme arvostamaan muiden taitoja ja osaamista. Kehumme päivittäin lapsia ja toisiamme, jotta päiväkotiiin syntyy myönteinen, toisiamme kunnioittava ja arvostava ilmapiiri. Näin positiivisen

palautteen antaminen tulee luontevaksi. Opettelemme myös arvostamaan omaa yksilöllistä tapaa tehdä ja ajatella sekä omia taitoja.

Opettelemme myös toimintaympäristön sekä luonnonvaraisen ympäristön kunnioittamista. Opettelemme yhteisistä tavaroista ja tiloista huolehtimista ja vastuun kantoa. Toiminnassa korostamme myös aikuisten ja lasten työrauhan kunnioittamista. Aikuisen tehtävä on lisäksi sanoittaa ja ohjata lasten huomio kauniisiin ja huomionarvoisiin asioihin ympäristössä ja näin vahvistaa lapsen luontosuhdetta. Positiiviset kokemukset luonnosta ja lähiympäristöstä edesauttavat kestävästä kehityksen toimintatapoihin sitoutumista. Opettelemme lasten kanssa säästäväisyyttä ja kierrättämisen merkitystä.

Päiväkodissämme vaalimme ja kunnioitamme myös moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta. Kasvattajat luovat omalla esimerkillään moninaisuutta kunnioittavan ilmapiirin. Tämä ilmenee kaikkien lasten ja aikuisten samanarvoisena ja kunnioittavana kohtaamisena taustasta tai muista tekijöistä riippumatta. Jokaiselle lapselle annetaan aito valinnanmahdollisuus, niissä asioissa, joihin hänellä on edellytykset itse vaikuttaa.

Liutun päiväkodin toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tekeminen on aloitettu toukokuussa 2023 pidetyissä varhaiskasvatuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvastaavien sekä varhaiskasvatuksen esimiesten tapaamisissa. Liutun päiväkodin pedagogisessa illassa 31.8.2023 sovimme päiväkodin selvitystyön aloittamisesta, selvitystyö kestää syksyn 2023. Tammikuussa kokoamme tulokset ja sovimme kehittämiskohteesta ja toiminnallisesta tavoitteesta kevätkaudelle 2024

Varhaiskasvatus rakentuu moninaiselle suomalaiselle kulttuuriperinnölle, joka muotoutuu edelleen lasten, heidän huoltajiensa ja henkilöstön vuorovaikutuksessa. Perheiden toiveita ja näkemyksiä kuullaan ja kunnioitetaan. Kasvattajien tehtävä on ottaa selvää lasten kotikulttuureista yhteistyössä huoltajien kanssa, sekä tutustuttaa lapsia niihin. Terveeseen ja kunnioittavaan uteliaisuuteen kannustetaan.

Katsomuskasvatus

Katsomuskasvatusta toteutetaan kaikkien lasten kanssa, huomioiden perheiden toiveet. Katsomuskasvatuksen tavoitteena on:

- o Auttaa lapsia ymmärtämään ja kunnioittamaan omia ja toisten lasten perheiden katsomuksellisia perinteitä. Ryhmissä tutustutaan ryhmän lasten perheiden katsomuksiin, sopien asiasta huoltajien kanssa.
- o Rohkaista lapsia elämänskysymysten pohdintaan, ihmettelyyn, kyselemiseen ja hiljaisuuteen
- o Vahvistaa lasten valmiuksia käsitellä uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä käsitteitä

Varhaiskasvatuksen tehtävä on kehittää lasten valmiuksia ymmärtää lähiyhteisön monimuotoisuutta ja harjoitella siinä toimimista. Tehtävää lähestytään eettisen ajattelun, katsomusten, lähiyhteisön menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden sekä median näkökulmista. Katsomuskasvatus tukee lasten kulttuuriseen osaamiseen, vuorovaikutukseen ja ilmaisuun sekä ajatteluun ja oppimiseen liittyvää laaja-alaista osaamista.

Toimintakauden 2023- 2024 katsomuskasvatuksen teemat:

MINÄ; Turvallisuus

PERHE; sisarusten väliset suhteet, sovittelu, yhdessä ratkaisut

ERILAISUUS; auttaminen, tukeminen

JOULU; toisista huolehtiminen, hyvä tekeminen läheisille

YHTEISÖ, ystävyys yhteisöllisyys

KASVUN IHME, uuden alku

ANTEEKSIANTO, oikea ja väärä
KESTÄVÄ ELÄMÄNTAPA, rauha ja luonto, luontosuhteen vahvistaminen

Yhteisöllisyys

Liutun päiväkodissa pidämme tärkeänä yhteisöön kuulumista ja kasvattajat ovat kaikkia lapsia varten. Tarjoamme lapsille kokemuksia olla osallisena päiväkodin toiminnassa yli ryhmärajojen (seikkailupäivät, muut päiväkodin yhteiset tapahtumat). Järjestämme perheille yhteisiä tapahtumia, joissa he voivat tutustua toisiinsa ja verkostoitua, vaihtaa kuulumisia ja jakaa kokemuksia saaden näin vertaistukea.

Lapset osallistuvat yhteiseen suunnitteluun ja toteutukseen koskien ryhmän tai pienryhmän toimintaa. Tämä opettaa lapsia vastuullisuuteen ja yhteisten asioiden eteen ponnistelemiseen. Yhteinen tekeminen luo yhteenkuuluvuuden tunnetta. Aikuiset huolehtivat, että kaikki lapset tuntevat kuuluvansa joukkoon ja että kaikilla on kavereita. Lasten osallisuutta toteutamme mm. kysymällä lapsilta toiveita/ajatuksia toimintaan. Toiveita toteutetaan projektityöskentelynä pitkin toimintakautta. Lapset osallistuvat myös suunnittelemansa toiminnan arviointiin. Huoltajien osallistuminen toiminnan suunnitteluun mahdollistetaan vanhempainilloissa sekä lapsen vasukeskustelussa. Huoltajat rohkaistaan antamaan palautetta pitkin toimintavuotta, lisäksi keväisin kannustetaan vastaamaan varhaiskasvatuksen asiakaskyselyyn.

Hyvinvoiva lapsi

Lapsen päiväkotipäivä sisältää kasvatuksen, hoidon ja opetuksen kokonaisuuden. Päiväkodissamme tiedostamme riittävän ravinnon, levon, liikkumisen, virikkeellisen toiminnan ja leikin merkityksen lapsen hyvinvoinnille. Kannustamme ja opastamme lapsia tekemään terveellisiä valintoja ja ohjaamme lapsia kiinnittämään huomiota oman toimintaympäristönsä terveyttä edistäviin asioihin (lelujen siivoaminen, melutason huomioiminen). Mahdollistamme lapsille päivittäin liikkumista sisältävää tekemistä sekä sisällä että ulkona. Liikuntavälineitä on lasten saatavilla ulkoavaruudessa sekä ryhmätiloissa.

Oppiminen on osa lapsen hyvinvointia ja kehitystä. Oppimista tapahtuu sekä pienissä arkipäivän hetkissä että pitkälle työstetyissä projekteissa. Oppimistilanteiden taustalla on kuitenkin aina aikuisen tekemä suunnitelma, jonka jatkojalostamiseen hän osallistaa lapsia ja heidän ideoitaan. Huolella suunniteltu tavoitteellinen toiminta on jokaisen lapsen oikeus. Toimintaa ohjaavat myös lapsiryhmästä nousevat yksilölliset tarpeet, jotka on kirjattu lasten vasuihin.

Leikki ja tutkiminen ovat lapselle ominaisimpia tapoja toimia. Henkilöstö tiedostaa leikin merkityksen lapsen hyvinvoinnille, ja he tarjoavat monipuolisen mahdollisuuden leikeille. Liutun päiväkodissa joka päivä on leloppa. Leikille varataan riittävästi aikaa ja tiloja muokataan leikkirauhaa edistäväksi, ja kannustetaan lapsia pitkäkestoiseen leikkiin.

Jokaisessa ryhmässä toteutetaan pienryhmäpedagogiikkaa. Jako pienryhmiin tapahtuu pääsääntöisesti aamupäivisin klo 8.30–11.00. Pienryhmäaikana painottuvat pedagoginen toiminta, leikki sekä ulkoilu ja siirtymät. Lounas syödään koko ryhmän kesken. Pienryhmiin voidaan tehdä toimintavuoden aikana tehdä muutoksia esim. kaverisuhteiden tukemisen vuoksi. Pienryhmän muodostamisessa on huomioitu lapsen ikä tai lapsiryhmän tarpeet. Sama työntekijä työskentelee pienryhmän kanssa vähintään kolme viikkoa kerrallaan.

Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen

Lapsi harjoittelee kuvien ja videopätkien ottamista esim. IPadilla. Kuvaamistaitoa voi hyödyntää omien leikkien dokumentoinnissa, animaatioiden tekemisessä ja oman sadunkerronnan välineenä. Samalla mahdollistuvat monilukutaitoa kehittävät keskustelut todellisuudesta ja kuvien käsittelyn tuomista mahdollisuuksista muuttaa todellisuutta mielikuvituksellisemmaksi tai kokonaan toiseksi esim. greenscreen -kuvauksen avulla.

Lapsi harjoittelee myös laulujen ja satujen äänittämistä. Äänittämällä saadaan tallennettua omia onnistumisia ja välitettyä tunnelmia myös vanhemmille.

Lapsi opettelee myös ikätasoon sopivien oppimispelien pelaamista.

Ohjelmointiosaamista pohjustetaan lyhyitä ohjesarjoja sisältävien leikkien sekä ohjelmointilelujen (esim. Beepot) avulla. Viikolla 44 järjestetään ohjelmointitaitojen perehdytysviikko. E-linnusta digikotkaan -hankkeessa on tavoitteena Ohjelmointikasvatuksen osaamisen ja ohjelmointivälineistön lisääminen. Ohjelmointiviikon aikana on tarkoitus mallintaa ja opastaa ohjelmointikasvatuksen toteuttamista ryhmiin ja henkilöstölle varhaiskasvatuksen digihanketyöntekijän tuella

Päiväkodin **turvallisuussuunnitelma** on päivitetty kauden alussa. Uudet työntekijät perehdytetään turvallisuussuunnitelman asioihin. Ensiapu-, alkusammutus ja muihin turvallisuuskoulutuksiin osallistutaan tarpeen mukaan.

4. Kehittäminen ja arviointikäytännöt

- Elokuussa oli jokaisella tiimillä tiimi-iltapäivä yhteiseen suunnitteluun.
- Talonpalaveri pidetään kerran kuukaudessa keskiviikkoisin. Käsitellään akuutteja henkilöstöltä ja asiakkailta nousseita aiheita sekä varhaiskasvatuksen ajankohtaisia asioita. Talonpalaveri toimii myös kuulumisten vaihdon ja tiedottamisen foorumina. Pohditaan yhdessä myös toiminnan järjestämiseen liittyviä aiheita.
- Jokaisella ryhmällä oma tiimipalaverit 1 krt/vko. Tiimit käsittelevät ryhmänsä toiminnan järjestämiseen liittyviä asioita. Tiimipalaveripäivät maanantai ja tiistai.
- Torstaisin ja keskiviikkoisin on varattu aikaa opettajien yhteiseen SAK-aikaan. Torstaisin on myös varattu aikaa varhaiskasvatuksen yhteisiin koulutuksiin.
- Kasvattajakahvilat ovat sisällöltään pääsääntöisesti koulutuksellisia ja niihin osallistuvat kaikki päiväkodin työntekijät mahdollisuuksien mukaan. Kasvattajakahviloita pidetään tarpeen mukaan.
- Päiväkodin johtotiimi kokoontuu noin 5 viikon välein käsittelemään ajankohtaisia asioita, suunnittelemaan ja kehittämään päiväkodin toimintaa ja pohtimaan pedagogisenryhmän tapaamisten sisältöjä. Johtoryhmään kuuluvat varhaiskasvatusyksikön johtaja, varhaiskasvatusyksikön apulaisjohtaja ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja.
- Pedagoginen ryhmä (pedatiimi) kokoontuu 1-2 krt/kk. Ryhmään kuuluvat päiväkodin varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja varhaiskasvatusyksikön apulaisjohtaja ja/tai johtaja. Pedatiimissä keskustellaan ajankohtaisista pedagogisista aiheista. Ryhmä sitoutuu jalkauttamaan pedagogisia käytäntöjä tiimien arkeen. Ryhmä on johtajan tukena ja apuna pedagogisen toiminnan toteutumisessa päiväkodissa. Pedagoginen ryhmä suunnittelee ja arvioi varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista yksikössämme.
- Pedagogisen toiminnan apuna on pedagoginen vuosikello
- Hoitajien yhteinen tiimi kokoontuu 2 krt/ toimintavuodessa. Koostuu varhaiskasvatuksen lastenhoitajista ja varhaiskasvatusyksikön johtajasta/apulaisjohtajasta. Ryhmässä käsitellään perustoimintoihin liittyvistä käytännöistä ja pedagogisista ratkaisuista.
- Tiimeissä tehdään kuukausittainen arviointi etukäteen sovitusta arjen tilanteesta

5. Oppimisympäristö

Liutun päiväkotito on neliryhmäinen, kaksikerroksinen päiväkotito rauhallisella pientaloalueella. Ryhmätilat on jaettu kahteen isompaan toimintatilaan sekä pienempiin pienryhmätiloihin. Nämä mahdollistavat toiminnan ja leikkien jakamisen siten, että leikkirauha säilyy. Päiväkodissamme on myös pitkät käytävät molemmissa kerroksissa, jotka mahdollistavat liikuntaratojen rakentamisen sekä enemmän tilaa ja vauhtia vaativien leikkien syntymisen. Alakerrassa sijaitsee päiväkodin lelu- ja pelivarasto. Sieltä lapset voivat aikuisen opastamana käydä valitsemassa uusia toimintavälineitä ryhmään, kun he suunnittelevat yhteistä oppimisympäristöä.

Lapset saavat osallistua toimintaympäristön suunnitteluun mm. valitsemalla uusia leikkikokonaisuuksia leikkivarastosta. Lapsilta pyydetään myös ehdotuksia uusia leluja tilattaessa. Näin he voivat olla mukana järjestämässä toimintaympäristöä mieleisekseen.

Jokaisessa ryhmässä on käytössä kannettava tietokone, jota voidaan käyttää lasten kanssa tiedon hankintaan, erilaisten opetusohjelmien katsomiseen. Lisäksi käytössä iPadeja, bluetooth-kaiuttimia, dataprojektorit ja dokumenttikamerat. Tänä toimintakautena tulossa myös ohjelmointikasvatuksen välineistöä ryhmien käyttöön.

Päiväkodin liikuntasali on käytössä päivittäin, jokaisella ryhmällä on sovittu oma salivuoro ja lisäksi perjantain vuorot on jaettu ryhmien kesken. Salia käytetään myös yhteisten tapahtumien järjestämiseen.

Seikkailupäivä toteutetaan kuukauden ensimmäisenä perjantaina kerran kuukaudessa joko sisä- tai ulkoseikkailuna. Jokaiseen sisäseikkailupäivään määritellään pedagoginen sisältö. Seikkailupäivä sisältää myös aina aikuisen ohjaamaa toimintaa esim. leikinohjausta. Sisäseikkailupäivä mahdollistaa lapsille toimimisen sovituissa päiväkodin ryhmätiloissa aamupäivän ajan. Lapset saavat omatoimisesti ja oman kiinnostuksensa mukaisesti leikkiä missä tahansa oman kerroksen tilassa yli ryhmärajojen sekä tutustua muiden ryhmien aikuisiin ja lapsiin. Ulkoseikkailupäivinä lapset saavat luvallisesti kulkea omatoimisesti päiväkodin ulkoilualueella, jonne on järjestetty toimintapisteitä. Seikkailupäivät toteutetaan syksyllä 2023 omassa kerroksessa sekä salissa.

Päiväkotimme piha uusine leikkivälineineen on päivittäin lasten käytössä. Lapsilla on mahdollisuus kiipeillä, roikkua, keinua sekä juosta ja pelata. Myös hiekka- ja vesileikkeihin on päiväkodissamme riittävä välineistö. Erikseen aidatulla alle 3-vuotiaiden pihalla on kallioinen alue, joka innostaa tasapainotaitojen harjoitteluun niin isoja kuin pieniäkin päiväkotilaisia. Kieltoja karsimalla teemme ulkoilusta sallivampaa ja näin edesautamme lasten spontaania liikkumista.

Liutun päiväkotijärjestelmä sijaitsee metsän ja kahden järven läheisyydessä. Pitkäjärvi ja Kaukajärvi tarjoavat loistavat puitteet retkeilyyn, metsäleikkeihin sekä luonnon tutkimiseen ja havainnointiin. Liutun rannassa on myös leikkipuisto ja hiekkakenttä. Hiekkakenttää käytetään pelailuun sekä ohjattuihin ulkoleikkeihin. Talvella kentällä on mahdollisuus käydä luistelemassa. Liutun rantaan ajetaan pyydettäessä myös hiihtoladut. Kävelymatkan päässä sijaitsee myös Vatialan kirjasto.

6. Pedagoginen tuki

Kaikki lapset saavat varhaiskasvatuksessa tarvitsemaansa tukea. Tuen tarvetta ja määrää arvioi henkilökunta yhdessä huoltajien kanssa. Kaikille lapsille tarjotaan kehitykseen ja oppimiseen **yleistä tukea**. Lapselle, joka tarvitsee kehityksessään ja oppimisessaan säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, tarjotaan **tehostettua tukea**. Kun lapsella on kokoaikainen vahva tuen tarve, annetaan hänelle **erityistä tukea**.

Uuden vuonna 2022 voimaan tulleen valtakunnallisen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan lapselle annettavasta tehostetusta tai erityisestä tuesta on tehtävä hallintopäätös. Ennen päätöksen tekemistä huoltajia kuullaan asiassa. Pääsääntöisesti kuuleminen tapahtuu lapsen varhaiskasvatussuunnitelmapalaverissa tai sähköpostin välityksellä. Päätöksen valmistelee varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja päätöksen tekee varhaiskasvatussyksikön johtaja. Huoltajilla on oikeus valittaa päätöksestä. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä sitoo kuitenkin varhaiskasvatuslaki ja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, joiden mukaan lapselle on annettava tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Hallintopäätös muutetaan tai kumotaan tuen tarpeen muuttuessa. Päätökset tullaan tekemään syksyn 2023 aikana kaikille lapsille, jotka saavat tehostettua tai erityistä tukea sekä lapsille, joille on myönnetty resurssi esimerkiksi terveydellisistä syistä.

Liutun päiväkodin varhaiskasvatuksen erityisopettaja (VEO) Riikka Aaltonen on osa kasvattajatiimiä. Hän käy jokaisessa ryhmässä n. 3 krt lukukaudessa. Veon vierailu ryhmässä on suunniteltu etukäteen vastaamaan ryhmän tarpeita. Ryhmäkäynnin aikana veo on toiminnassa mukana, havainnoi, ohjaa yksittäisiä lapsia tai lapsiryhmää. Yhteisessä keskustelussa veo ja tiimi

keskustelevat havainnoista ja suunnittelevat tulevaa tuen näkökulmasta. Ryhmän toimintasuunnitelmaan kirjataan suunnitelma tuen toteuttamisesta. Pedagoginen tuki on osa arjen rakenteita ja toimintaa. Arviointia tehdään kauden aikana ja suunnitelmaa tarkastellaan säännöllisesti ja muutoksia toimintaan tehdään arvioinnin perusteella tarvittaessa.

Erityisopettaja on päiväkodissa myös huoltajia varten, joten häneen voi olla myös suoraan yhteydessä lapsen kehitykseen ja kasvuun liittyvissä asioissa. Erityisopettaja osallistuu tehostetun ja erityisen tuen palavereihin. Tavoitteena on lasten tasapainoisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistäminen yhdessä huoltajien ja muiden tarvittavien yhteistyötahojen kanssa.

Varhaiskasvatuksen perhekoordinaattori on myös perheiden tukena, häneen voivat huoltajat olla suoraan yhteydessä. Henkilöstö tekee yhteistyötä varhaiskasvatuksen perhekoordinaattorin kanssa.

7. Tiedottaminen

Henkilöstön ja huoltajien välinen päivittäinen lasta koskeva tiedottaminen tapahtuu pääsääntöisesti haku- ja tuontitilanteissa. Lisäksi sähköiset tiedottamisvälineet päiväkodissa ovat arkipäivää (sähköposti, tekstiviesti, Päikky). Pääsääntöinen tiedottamisen väline huoltajille on Päikky-viestintä. Kiireellisissä asioissa perheitä opastetaan käyttämään tekstiviestiä tai puhelinsoittoa. Tarvittaessa varaamme huoltajille erillisen keskusteluajan. Perheille lähetetään säännöllisesti Päikyn kautta sähköinen viikko/kuukausikirje, jossa kerrotaan edellisen viikon- tai kuukauden toiminnasta sekä tiedotetaan ryhmien toiminnasta ja tärkeistä päivistä. Myös ilmoitustaulut ovat yhä päivittäisessä käytössä.

Lasten Kangasala Facebook-sivuilla kerrotaan myös varhaiskasvatuksen ajankohtaisista asioista. Liutun päiväkodin julkisella Instagram-tilillä kerrotaan päiväkodin yhteisistä tapahtumista/tekemisistä. Jokaisella ryhmällä on lisäksi käytössä suljettu instagram-tili, jossa ryhmät kertovat valokuvin ja tekstein tarkemmin oman ryhmän toiminnasta.

Tiedottaminen yhteistyötahoille tapahtuu pääasiallisesti sähköpostitse. Tiedottamisesta vastaa asiaa koskeviin työryhmiin kuuluvat jäsenet ja varhaiskasvatusyksikön johtaja. Tiedottaminen varhaiskasvatuksen hallintoon päin tapahtuu pääasiallisesti yksikön esimiehen välityksellä.

8. Yhteistyö

Yhteistyö huoltajien kanssa toteutuu ensimmäisen yhteydenoton jälkeen alkukeskustelussa sekä myöhemmin lapsen varhaiskasvatuskeskustelussa. Tärkeitä huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä on päivittäinen kohtaaminen ja keskustelut tulo- ja hakutilanteissa. Liutun päiväkodissa järjestetään myös erilaisia koko perheen tapahtumia sekä syksyllä ryhmien vanhempainillat, joissa huoltajat pääsevät tutustumaan toisiin perheisiin. Lisäksi järjestetään muutamia leikitreffejä, jolloin perheet voivat tulla leikkimään päiväkodin pihaan ja tavata toisiaan.

Kasvattajat tekevät yhteistyötä oman yksikön varhaiskasvatuksen erityisopettajan (veo) kanssa. Lapsen tarvitseman oppimisen ja kehityksen tuen asioissa yhteistyökumppaneina ovat tarvittaessa TAYS, Kangasalan lasten -ja perheneuvolat, varhaiskasvatuksen perhekoordinaattori sekä muu terveydenhuollon henkilöstö.

Yhteistyötä tehdään myös alueen muiden varhaiskasvatussyksiköiden ja perhepäivähoitajien kanssa. Lisäksi alueellisesti myös muidenkin toimijoiden (koulu, iltapäiväkerhot, seurakunta, yksityiset palveluntuottajat) kanssa.

Ateria-, siivous- ja talonmiesresurssit

Yksi palvelutyöntekijä keittiöllä, yksi palvelutyöntekijä siivouksessa ja yksi kiinteistönhoitaja.